

Δελτίο

της

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Αρ. 1 • 28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1997

Η ΕΝΩΣΗ

Η παγκόσμια επιτυχία και η μεγάλη παράδοση των Ελλήνων στην ναυτιλία είναι γνωστή σε όλους. Αυτό που είναι λιγότερο γνωστό είναι ο ρόλος των Ελλήνων ναυτιλιακών δικηγόρων ως συμβούλων των πρωταγωνιστών αυτής της επιτυχίας, των ελλήνων εφοπλιστών και ναυτικών.

Η Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων είναι μια μη κερδοσκοπική ένωση που έχει σκοπό να προβάλλει και βελτιώνει τις νομικές και δικαιοδοτικές υπηρεσίες που οι έλληνες ναυτιλιακοί δικηγόροι και η πόλις του Πειραιά μπορούν να προσφέρουν στην ναυτιλιακή κοινότητα, που αποτελείται όχι μόνον από τους πλοιοκτήτες και ναυτικούς αλλά και ένα ευρύ φάσμα συναφών επιχειρήσεων, όπως τράπεζες, που ασχολούνται με την χρηματοδότηση της ναυτιλίας, ναυλωτές, φορτωτές, μεσίτες, πράκτορες, ναυπηγοί και άλλοι συναφείς κλάδοι.

Μέλη της Ενώσεως είναι δικηγορικά γραφεία με εξειδίκευση στη ναυτιλιακή δικηγορία. Η Ένωση δεν παρέχει νομικές υπηρεσίες. Οι νομικές υπηρεσίες προσφέρονται από τα μέλη της.

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της η Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων καθιερώνει την έκδοση αυτού του Δελτίου που απευθύνεται σε αναγνώστες που ασχολούνται με τη ναυτιλία.

Το Δελτίο θα περιέχει ενημέρωση σχετικά με νέους νόμους και δικαστικές ή διαιτητικές αποφάσεις, καθώς και νέα της Ενώσεως και γενικότερες ναυτιλιακές ειδήσεις. Η παρουσίαση, σύντομη και απλή σκοπεύει να το κάνει χρήσιμο και στα μέλη της Ενώσεως αλλά και στη ναυτιλιακή κοινότητα γενικότερα.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Επιλογή πρόσφατης Νομοθεσίας με ενδιαφέρον για την Ναυτιλία

• **N. 2391/96 (A 55)**

Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για την Επιθαλάσσια Αρωγή, 1989.

• **Π.Δ. 11/96 (A 6)**

Αποδοχή τροποποιήσεων της Δ.Σ. περί Διεθνών Κανονισμών προς αποφυγήν συγκρούσεων εν θαλάσση, 1972, που κυρώθηκε με το Ν.Δ. 93/74, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα.

• **Π.Δ. 74/96 (A 58)**

Κύρωση κεφαλαίων ΙΧ, Χ και ΧΙ της Δ.Σ. για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα, 1974 όπως αυτά υιοθετήθηκαν την 24η Μαΐου 1994 με την απόφαση 1/94 της Διάσκεψης των Συμβαλλομένων στην Δ.Σ. για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα, 1974, Κρατών.

• **Π.Δ. 192/96 (A 157)**

Κύρωση τροποποιήσεων έτους 1994 της Δ.Σ. για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα, 1974 όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τις αποφάσεις MCS.31 (63) και MCS.42 (64) της Επιτροπής Ναυτικής Ασφάλειας (MSC) του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (I.M.O.).

• **Π.Δ. 210/96 (A 165)**

Ελάχιστο επίπεδο εκπαίδευσης των ναυτικών σύμφωνα με την Οδηγία 94/58/ΕΚ/22.11.1994 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

• **Π.Δ. 361/96 (A 233)**

Αποδοχή τροποποιήσεων του Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου 1978 σχετικά με την Δ.Σ. 1973 για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία (MARPOL 73/78).

• **N. 2408/96 (A 104)**

Άρθρο 4 παρ. 1. Κατάργηση αυτεπάγγελτης ποινικής δίωξης για ακάλυπτες επιταγές. Η δίωξη γίνεται με έγκληση εντός τριμήνου. Εξαλείφεται το αξιόποινο όταν η επιταγή πληρωθεί, έστω και καθυστερημένα.

• **N. 2412/96 (A 123)**

Άρθρο 1 παρ. 8. Η προσφυγή για πρόστιμα που επιβάλλει ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας για ρύπανση δεν υποβάλλεται πια στο Υπουργικό Συμβούλιο αλλά στα Διοικητικά Δικαστήρια.

• **Υ.Α. 121/96 (B 322)**

Αριθμ. 1.218.95/1/96. Αποδοχή Οδηγιών για την εφαρμογή του Διεθνούς Κώδικα Ασφαλούς Διαχείρισης (ΔΚ ΑΔ) από τις Αρχές.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Επιλογή δικαστικών αποφάσεων με ενδιαφέρον για τη Ναυτιλία

Η αυτοτέλεια του νομικού προσώπου κεφαλαιουχικής εταιρείας

1. Η ΑΠ 218/1996 Α' Τμ. (ΔΕΕ 8-9 (1996) 805) κρίνοντας αν μέτοχος ΑΕ είναι έμπορος και μπορεί να προσωποκρατηθεί για χρέη, εδέχθη κατά πλειοψηφία ότι η εμπορική ιδιότητα της ΑΕ δεν επεκτείνεται στα μέλη του Δ.Σ. (αφού δεν ενεργούν στο όνομά τους) ούτε στους μετόχους της (αφού η εταιρεία έχει δική της νομική προσωπικότητα), εκτός εάν μέτοχος κατέχει το σύνολο ή σημαντικά μεγάλο μέρος των μετοχών ώστε από τη συμμετοχή του σ' αυτή και τη θέση που ο ίδιος κατά το καταστατικό κατέχει στη διεύθυνση των εργασιών της να εξαρτάται η εξακολούθηση των εργασιών της ή η ύπαρξή της. Κατά την άποψη της μειοψηφίας δεν υπάρχει διάταξη νόμου στην οποία να στηρίζεται η εξαίρεση. Επειδή η πλειοψηφία ήταν μιας ψήφου, το ζήτημα παρεπέμφθη στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου.

2. Η ΑΠ 5/1996 (Ολομ) (ΔΕΕ 10 (1996) 934) εξετάζοντας αν εταίρος διαχειριστής ΕΠΕ είναι έμπορος και μπορεί να προσωποκρατηθεί για

χρέη εδέχθη ότι εταιρός ΕΠΕ δεν αποκτά την εμπορική ιδιότητα έστω και αν είναι και διαχειριστής, και αν κατέχει το μεγαλύτερο μέρος ή το σύνολο των εταιρικών μεριδίων και μπορεί έτσι να ρυθμίζει την οικονομική ζωή της εταιρείας, αφού τα στοιχεία αυτά δεν αποτελούν εμπορικές πράξεις κατά νόμο.

Σημείωση: Η ΑΠ 5/96 (Ολομ) είναι η πρώτη απόφαση της Ολομέλειας του ανώτατου δικαστηρίου επάνω στο σημαντικό θέμα της άρσεως της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου και σταματά μία τάση που είχε αρχίσει να δημιουργείται στη νομολογία σύμφωνα με την άποψη της πλειοψηφίας της ΑΠ 218/1996. Η ΑΠ 5/96 (Ολομ), όμως, δεν εξετάζει το ζήτημα και από την σκοπιά των διατάξεων περί καταχρήσεως δικαιώματος (ΑΚ 281), διότι προφανώς η Εφετειακή απόφαση δεν είχε κάνει δεκτά πραγματικά γεγονότα που να δικαιολογούν εφαρμογή τους. Πάντως κατά την ολομέλεια του ανώτατου δικαστηρίου η ιδιότητα του μετόχου του συνόλου των μετόχων μίας εταιρείας και ο έλεγχος της προφανώς δεν θεμελιώνουν εφαρμογή του ΑΚ 281 αφού ήδη και νομοθετικά αυτό επιτράπη. Η ίδια προβληματική ισχύει και για τις κεφαλαιονομικές εταιρείες που ασχολούνται με τη ναυτιλία. Για αλλοδαπές εταιρείες με πραγματική έδρα στην Ελλάδα υπάρχει το πρόσθετο πρόβλημα ότι έχει αμφισβητηθεί η νομική προσωπικότητά τους εκτός από

αυτές που έχουν εγκατεστημένο γραφείο στην Ελλάδα με το Ν. 89 (όπως σήμερα ισχύει) ή είναι ή ήταν πλοιοκτήτριες ή διαχειρίστριες πλοίου υπό Ελληνική σημαία ή πλοιοκτήτριες πλοίου που τελεί υπό την διαχείριση εταιρείας εγκατεστημένης με το Ν. 89 δεδομένου ότι γι' αυτές υπάρχει ειδική νομοθετική ρύθμιση (Ν. 791/1978 και Άρθρο 25 παρ. 9 Ν. 27/1975 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του Ν. 2234/1994).

Στις αρχές Φεβρουαρίου 1997 η Ελλάς κύρωσε το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (Ν. Υόρκη 1966) το οποίο στο άρθρο 11 ορίζει ότι "κανείς δεν φυλακίζεται αποκλειστικά λόγω της αδυναμίας του να εκπληρώσει συμβατική υποχρέωση". Με τη διάταξη αυτή ουσιαστικά καταργείται και στην Ελλάδα η προσωποκράτηση για χρέη. Όμως οι πιο πάνω αποφάσεις εξακολουθούν να είναι σημαντικές για το γενικότερο πρόβλημα της αυτοτέλειας της νομικής προσωπικότητας των εταιρειών.

Ναυτικές Διαφορές

ΕφΠειρ. 1448/1995 (ΔΕΕ 2(1996) 152). Σε ένσταση αναρμοδιότητος του Τρίτου Τμηματός του, το Εφετείο Πειραιώς εδέχθη ότι η κήρυξη εκτελεστής αλλοδαπής απόφασης που αφορά ναυτική υπόθεση δεν είναι ναυτική διαφορά που υπάγεται υποχρεωτικά στο Ναυτικό Τμήμα

αφού το δικαστήριο δεν εξετάζει την ουσία της διαφοράς αλλά μόνο αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση.

Σημείωση: Στη συγκεκριμένη υπόθεση το ζήτημα δεν είχε ιδιαίτερη πρακτική σημασία, διότι το Τμήμα του Εφετείου που δίκασε ήταν αναπληρωματικό ναυτικό τμήμα και η απόφαση περιείχε και αυτή την επάλληλη αιτιολογία. Συνεπώς η απόφαση δεν φαίνεται να λύνει οριστικά το ζήτημα. Πάντως και υπό την εκδοχή της αποφάσεως διαφορετικό ίσως θα ήταν το θέμα αν εξητείτο η κήρυξη εκτελεστής αλλοδαπής ναυτικής υποθήκης.

Ναύωση - Συμφωνία για χρόνο αναμονής

ΑΠ 1622/1995 (ΕΕμπΔ 37(1996) 574) Το Δικαστήριο εδέχθη ότι με συμφωνία μπορεί να ορισθεί ο χρόνος αναμονής με τρόπο διαφορετικό από αυτόν που ορίζει ο ΚΙΝΔ στα άρθρα 117 και 128 που είναι ενδοτικό χαρακτήρα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση είχε συμφωνηθεί αθροιστικός χρόνος αναμονής στο λιμένα φορτώσεως και εκφορτώσεως.

• Η παρουσίαση και ο σχολιασμός της νομολογίας έγινε από το Δικηγορικό Γραφείο Γρ. Ι. Τιμαγένη.

Σύντομες Ειδήσεις

Νέος φορολογικός Νόμος

Σε νομοσχέδιο που κατέθεσε η κυβέρνηση στη Βουλή περιλαμβάνοντο μεταβολές στην χαρτοσήμανση διαφόρων ναυτιλιακών συμβάσεων. Το νομοσχέδιο, αν εψηφίζετο στην αρχική του μορφή θα δημιουργούσε σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις σε πολλές ναυτιλιακές δραστηριότητες και ιδίως στην ναυτιλιακή χρηματοδότηση από τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα. Μετά από παραστάσεις ναυτιλιακών φορέων περιλαμβανόμενης και της Ελληνικής Ενώσεως Ναυτιλιακών Δικηγόρων επήλθε σειρά βελτιώσεων. Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε από τη Βουλή στις αρχές Φεβρουαρίου αφού είχαν αφαιρεθεί σχεδόν όλες οι διατάξεις που δημιουργούσαν προβλήματα.

Μετά από παραστάσεις ναυτιλιακών φορέων περιλαμβανόμενης και της Ελληνικής Ενώσεως Ναυτιλιακών Δικηγόρων επήλθε σειρά βελτιώσεων. Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε από τη Βουλή στις αρχές Φεβρουαρίου αφού είχαν αφαιρεθεί σχεδόν όλες οι διατάξεις που δημιουργούσαν προβλήματα.

III Ναυτικό Συνέδριο 1998

Το 3ο Διεθνές Συνέδριο Ναυτικού Δικαίου που οργανώνεται ανά τριετία από το Δικηγορικό Σύλλογο Πειραιώς ορίστηκε για τις 27-30 Μαΐου 1998 με θέμα "το Ναυτικό Ατύχημα ως Νομικό Πρόβλημα".

Κώστας Σαπουνάκης († 17.1.1997)

Απώλεια για την Ένωση υπήρξε ο ξαφνικός θάνατος στις 17 Ιανουαρίου 1997 σε ηλικία 46 ετών του συναδέλφου και φίλου Κώστα Σαπουνάκη. Ο Κώστας Σαπουνάκης δεν ήταν μόνο ιδρυτικό μέλος της Ενώσεως αλλά και εμπνευστής της και ένας από τους πρώτους διαχειριστές της. Εξάιρετος νομικός, γνώστης της ναυτιλίας, και για αρκετά χρόνια νομικός σύμβουλος του Ναυτικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος, πίστεψε στους σκοπούς της Ενώσεως και τους προώθησε με πάθος. Η προσφορά του στην Ένωση και την ναυτιλία γενικότερα δεν θα ξεχαστεί.

Το "Δελτίο" εκδίδεται από την
Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων
(Ακτή Μιαούλη 41 β' όροφος, 185 35 Πειραιάς
Τηλ. (301) 4294900, Fax. (301) 4294941.

Την ευθύνη για την προετοιμασία και σύνταξη του παρόντος τεύχους είχε το:
Δικηγορικό Γραφείο Γρ. Ι. Τιμαγένη
Νοταρά 57, 185 35 Πειραιάς
Τηλ. (301) 4220001, Fax. (301) 4221388